

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 5. Cum appropinquasset Iesus Hierosolymis. Hoc ingressu it a gloriosa sua[m] Christus inchoat morte voluntariam: & appositè it er suum incipit à Betphage. cui merit ò can- Hier.Bapt.de Lanuza ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Quis verbis explicet quo cruciatus torquebatur...

§. Cum a propinquasset Iesus Hierosolymis...

per gradus ad altare meum. Divinas consulto pratero...

Cum parasset Dominus, miraculum illud insigne...

Sapienter. fr. 4. preced. Nu. 19. 11. Nihil bet violentu in Christo...

Christi. mori. proferre. hinc. voluntate. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

sebstaxisset, & ibidem paucis diebus haesisset, quam primum accessit hora ad illam a Patre suo aeterno disposita; ipse recurrebat de Ephrom in Hierusalem; idque tanta festinus diligentia, gressu; ita praepropere, ut nascente Evangelio Marco haec in eo Apostoli notant: eundi ce- leritatem, atque non modice commoti sine, tam insolitum in Christo procedendi modum ad- uertentes noui aliquid sospicari: praesertim scis- res tantam Principum contra eum conspiratio- nem; proinde timore percussi se inuicem inter- rogant: quid est hoc? Quo tendit noster magi- ster? An ignorat se iam morti condemnatum? numquid forte proficiscitur Hierusalem, ubi et ipse & nos omnes occidamur & percamus? *Ecce autem in via ascendentes Hiero. olymam, & praecedebat illos Iesus, & susceperunt, & sequentes, et imbebant.* Aduertens Dominus timorem eorum, metum & mali suspicionem, illos instruit de abscondito mortis suae mysterio, ac declarat quod ipse iam tenderet seipsum morti tra- haturus. Idcirco cum innumerabili hominum multitudine cingerecur, seorsum illos colligit, causamque tantae docet festinationis hanc nempe esse quod Hierosolymam tendere moriturus. *Ecce ascenden- sus Hierosolymam, & filius hominis tradetur.* Evidenter ostendens quod Dominus ille agnus ad laqueam ipse properaret scilicet Hierusa- lem: erat etenim haec Prophetarum lamina.

Luc. 13. 33 quam hoc nomine compellat dum ait. *Non capis prophetiam perire extra Hierusalem.*

18 Appropinquans igitur ciuitati Hierosalem haesit, ac substitit in Bethphage: erat hic pagus Sacerdotum ad latus montis Oliueti; et inde ingressum suum ordinare & tota perficeret so- lemmitate, qua fieri conueniebat velut du Rex Barceionam: dum enim illi proximat pedem si- git in domo aliqua illi vicina, et inde ingressum suum componat pompa regali, qua fieri conue- nit, ostendens se Regem ciuitatis; populoque egrediente illi obuiam atque ut Regem suum suscipiente. Profundum hac notat Rupertus a mysterium. Erat Bethphage ut dixit D. Hier. b

Exod. 11. c. 12. secutus Originem e vicus Sacerdotum ad pe- dem montis olyuarum, in quem ob pasceorum abundantiam, ut notat Iansenius d eiciebant agnos & victimas sacrificio destinatas. ut ibi- dem pasceantur & impinguantur. Tempore *Cyprius* & hora sacrificij inde eas abducebant. Agnus e *In ca. 5.* Paschalis (nam ut notat D. Thom. e *inter caetera prima ad* Sacramenta legalia celeberrimus erat, qui ut pra- *Corinth.* cipitur, immolabatur a multitudine Iudaeorum) hoc habebat singulare, quod Deus praecipiebat, ut

accedente tempore sacrificij quinque diebus ante illum in domos suas adducerent: quia sacrifi- Ceremo- cari debebat quattodecima die luna ad vespera, nia qua & adiuuendus erat de decima. Notat autem Ru- pertus & post eum Liranus hoc a Deo praefici Paschalis primum, ut quinque illis diebus agnus ille per do- in vrbem mum & circumcirca domiticos balando corre- deduce- ret omnibus audientibus: quatenus illa memoria batur. ipsos ad debiram Pascharis dispositionem obli- *In e. 12.* garet. Eo animo, quique suum in domum addu- *Exod.* cebat agnum: sic enim lege sancitur. *Decima die* *Exo. 11. 3.* *mensis huius 10. huius uniusquisque agnum pro fami- liis ac domos suas.* Arbitratur nonnullis quibus ego consentio, quod agnum illum inducerent horibus octauum, ipsique ramos frondolos pal- marum & oliuarum gererent: mos enim hic erat Iudaeis frequentissimus, in festis ac recreationi- bus, ut refert Arias Montanus ex libro Iudae- rum, quum modo hoc S. scriptura variis locis in- *In Marc.* car, nouissimum apud Iherosolymam ve ait diximus. & *12. lib.* pariter canticis atque acclamationibus illum in *Acta. 13.* domos suas introducebant; si namque hoc non *1. 10.* esset, quid urgebat praecipere, ut cota familia *Act.* conueniret ut agnum adducerent. Hoc concessio *1. 10.* agnus peccatorum Sacerdotibus adducebatur de *29.* Bethphage vico utpote Sacerdotum, cum maio- *1. 10.* ris ramorum abundantia: & canticis longe se. *Nam. 31.* fluitantibus.

Hoc, inquit Rupertus, euidenter praesens no- V. I. bis demonstrat grande mysterium. Est Christus Haec in veris agnus pro totius mundi salute immolan- dus: ut per hoc verum instruat Pascha legis gra- ad litte- ria. *Pascha nostrum immolatus est Christus:* caui tam im- Ecclesis: Agnus quem qualibet familia sacrificia- pleta est. bus, illius Pascha dicebatur: hoc indicat D. Iean. *1. Cor. 5. 7.* quando locus de superstitiosis illis Iudaeis, ait illos ingressos non fuisse Pilati praetorium: *Ne* *1. Iean. 18.* *contaminarentur, sed ut manducarent Pascha:* id est agnum Paschalem, cuius morte Pascha cele- brabat Ratio suadet ut diuinus hic noster agnus modo, quando finem est impositurus omnibus agnorum illorum sacrificiis, moram trahat in Bethphage, vnde introduceatur Hierusalem cum ramis, palmis, canticis, & acclamationibus: ut ta- tem perfecte faciat figurae quinque diebus ante sacrificium (id est ad litteram) eo die quo ho- die, ipsum introducunt, illis autem diebus; ait Rupertus diuinus hic agnus quasi balando cir- cum illos ambulabat: quia nunquam magis con- tinuè ac perseueranter, quam modo praedicabat, nec feruentiori spiritu, nec clarius vniquam lo- cutus est quam toto hoc quinquiduo: in illo con- ciones suae protractiores, quas refert D. Mat- thaeus,

Mut. et. thens, habuitque ad Principes & omnem po-
 pulum: in illis diebus miracula edidit. Solem
 ad 25. mors & potiora in consella. rocius populi suo-
 rumq; inimicorum, eodem Evangelista cessare.
 Verè mihi persuasio hic ad litteram exprimi
 (& ita mecum sentit doctissimus Genebraudus)
 quod ecclesiis ille muscus cecidit psalm. 117. in
 quo ita loquitur ad litteram de Christo, quod
 postea sui ingressus, idie lune scilicet hebdo-
 madæ maioris contra Pharisæos de tonans, ver-
 sum hanc protulerit. *Lapsam quis reprobaui*
adversantes, hic factus est in capite Angeli, & c. C.
 templatur illum David Spiritu plenus Prophe-
 tico, qualiter in Bethphage seie ingressus prepa-
 ret Hierusalem, de totus gaudio delibutus, quasi
 qui velit modis præferibit recipiendi, qui tan-
 to conceniat Regi, omnibus vrbis civibus, quæ
 sem agenda proponit. Primò: cõponit illis me-
 lodiam & acclamationes cantandas: etenim sua-
 det æquitas, ut illæ singulorum arbitrio compo-
 nende non permitantur sed illi tantum qui
 tantã, quantã David, pollet auctoritate: unde
 quod illi conceniat: *Benedictus qui venit, & c. ho-*
sanna in excelsis ipse David cõsoluit, dicens: *O*
Dominus saluum me fac, & Domine bene prosperare.
Benedictus qui venit in nomine Domini. Secundo:
 quod illis sit agendum cõstituit. *Constituit autem*
salvum in cõdensis vrbis ad cornu altaris. So-
 lebant Iudæi festa celebrari: celebrata, primò
 deum illis designare eumq; promulgare: ita nam-
 que egit Aarõ populũ preparaturus festivitati
 illi, ut magne ita Sacilegg adorationis virtus à
 se coulat: nam pridè per præconè toti populo
 29. 1. *fructu tantam festum Dominus eras.* Die hunc, in-
 quit David, maxime sollemnitatis prænotate. *Con-*
stituit autem saluum, & hoc quidem in cõdensis.
 Hæc est SS. Litteris phrasit communi: quã
 significat ramorum fronditium & virentium
 arborum multitudinẽ, non aridorum, sed viren-
 tium, sp. bonum, felicitatem, venustorum, & hoc illinc
 vnde prodit vsque ad templum, iund vsque ad
 ierusalitibus: quod est altare. Hoc enim signifi-
 catur his verbis, *vsque ad cornu altaris.* Hæc
 sunt ad litteram que sunt hodie: nam ad eccle-
 sias huius agni receptionem & introductionem
 in Hierusalem, solemnitate insisterunt ad eò
 festum, ut nunquam talem quis ibidem vide-
 rit, & hoc tanta multitudine ramorum, palma-
 rum, obuarum aliarumque arborum ac florum,
 ut vis certam spargant de operant, vis: plateas,
 portasque impleant, singulis ea manibus gestan-
 tibus, ut eorum præcat omnibus condensitas,

quã prodeunt illum receperunt, idem epiphona-
 ma cantantes à Davide cõpositum: etenim idem
 spiritus Dei qui Davidi huius indidit cõpositio-
 nem, mouet illos ad eiusdẽ modulationẽ. *Hosanna*
in filio David: Benedictus qui venit in N. Domini. Epist. 145.
 Rogauit D. Damasus Pontifex D. Hieronymũ ad Dam.
 vt pote lingue hæbraicæ expertissimum, et ex-
 poneret huius verbi *hosanna*: significacionem. I X.
 Multi, opinantur vocem esse acclamationis: ex
 affectu quodam excitato & alacri: qualis illa est
 quã vnusquis Regibus & coronatis, atque trium-
 pho celebri ingressis acclamabat: *Placet Rex.* Ver-
 ba sunt hæc in simili occasione SS. Litteris satis
 vñata. Quocirca credunt quod acclamante tur-
 ba Domino ciuitatem ingredienti: *hosanna filio*
David, illi occidere voluerint: viuat Rex nosse
 filius David, & Domine Rex nosse bene prosperare.
 Quod felix sanctumque sit reipublicæ nos-
 træ. Postò D. Hieron. respõdens D. Damaso sic
 illud interpretatur: *Salua ob sepe.* Notatque ad
 legitimum sensum non coniungendum verbum
 illud, *filio David.* Illi *hosanna*: nam significat sa-
 lus sit Domino filio David, sed illi *dicebant*, ut
 sensus fiat: *dicebant filio David, hosanna in excelsis*
filii Rex Israel. Benedictus qui venit Rex, & c.
 Quod idem est ac si dicatur, quod cognoscẽtes
 Christum esse legitimum Messiam descendẽtem
 ex familia David, de quo sperabant salutem, vi-
 tam, redemptionem, gratiam & gloriam, vocife-
 rando postulem ab eo, ut hanc illis optatã con-
 fetat salutem gratiamq; redemptionem. Et quoniam
 ad hunc sensum approbat interpretatio
 quam Ecclesia his verbis tribuit in officio huius
 processionalis, quæ à populo profertur. *Cum*
audisset populus, quia Iesus venit Hierosolimam,
acceperunt ramos palmorum & exierunt et obuiam
ei clamabant dicentes tunc et: qui venturus est in
salutem populi: hic salus nostra, & redẽ, & c. Israel.
& c. Hosanna in excelsis: miserere nobis fili David.
 Comprehendit D. Cyprius quod hi & illi D. C. R.
 intellegunt. *Hosanna* (ut quidam interpretantur) *et cetera*
gloriam, & c. adorationem vñ saltem sine saluum Ho. 2. & c.
fac: nam ex gloria illi debetur, & redemptio illi datur: in
cordibus: quia omnis redemptio, & pretiosa sui san. Mach. 10
quonia effusione saluamur & hoc t. secundum D. sine. To. 2.
 Hieron. t. est caritate eorum illud à Davide Epist. 145.
 cõpositum. *O Domine saluum me fac, & c. Do. est.*
mine, & c. Benedictus qui venit, & c. Hoc idem
 cantant ad eodem spiritum quo David, inspirati
 & illuminati: nam intelligentes hunc esse mun-
 di saluatorem, ipsum deprecabantur & inten-
 sus orabant, ut veram illis salutem, gratiam
 nempe celestem, impetraret: hoc etenim est,
 hosanna

hosanna in excelsis: Prænotetur autem David, quod ingressus Dominus hic Hierusalem, illico rectè tenderet ad templum seipsum æterno Patri præsentaturus; decernit cogique ut ramos conferat in tanta copia & abundantia, quatenus ex illis adornent vias, semitas, plateas, domus, & pavimenta, nihil omittentes usque ad ipsum templum & altare. *Vnus ad cornu altaris*, q. d. sciant se præmonitos iam agnum advenire in arventis immolandum, per eum figuratum, qui ramis adducitur immolandum in Hierusalem. Eximium igitur est mysterium quod Dominus moram trahat in Bethphage, ut inde deducatur in Hierusalem: quatenus in omnibus & per omnia agni figura compleatur, qui ex eo loco deducebatur & trahebatur in Hierusalem cum ramis olivarum & cantico quinduo ante sacrificium, ut per diximus.

§. 6. *Ite in castellum, &c.* Invenietis asinam, &c. si quis vobis aliquid dixerit, &c. *Ut Dominus ostendat quod propria sponte tendat ad mortem, divinam patefacit potestatem in eo, quod duobus suis Apostolis præcipit & ordinat.*

20 **P**orro cum hæc sit illius litteræ veritas, corpus huius vmbre & huius figuræ spiritus, mille præcellit prærogatiis, & unâ hæc singulari, quod agnum hunc adducant, ipse tamen propria voluntate ad mortem non proficiscatur: verumtamen agnus hic divinus ex se ipso vadit. Ipse accedit Hierusalem, ipse hæret in Bethphage, ipse iubet adduci iumenta, ipse sua voluntate proficiscitur. Ut autem Prophetia Isaias hoc in præfato capitulo significet, in quo magis Evangelistam agit quam Prophetam, sic ait. *Oblatus est, quia ipse voluit.* In hebreo legitur verbum *Vagae* quod in coniunctione significat *Accessit*, verbum proprium quo significetur quod accedat ex mera & libera sua voluntate, nulla factâ ei violentiâ: sic enim scribitur in illo quod dixit Isaac Iacob. *Accede huc sibi mi, ut agam te, & in eodem Isaiâ, Eo quod appropinquamus populo meo iste.* Est autem hoc verbum proprium S. eloquio quando de sacerdote agit qui ex mera sua voluntate accedit ad altare: & in omni e gote illud. *Oblatus est* transsesti potest: *Accessit ad altare ad offerendum se.* Ecce quam bene sibi conveniant hoc *oblatus est* vel *accessit* *Vacis Isaiæ*, cum illo *non appropinquasset* Evan-

gentiæ *Matthæi* quatenus aperte conflet apertius se posse dicere cæteris omnibus: *Voluntatis sacrificio sibi.* Et hoc divino profusè consilio.

Doctrina est doctissima quam singulariter expendunt D. Ambr. a D. Greg. Nazianz. hoc opus a *In psal.* reddere coram Deo maiori præmio dignum, & 29. gratitudinè apud homines, si voluntate hæc integra & perfecta: quocirca quantumlibet exiguum Opus sit opus, si multa sit voluntate, coram Deo meriti habet exitium & magnum coram hominibus adferre gratitudinem: quod si hæc deficiat, nec in oculis Dei meretur præmium, nec apud homines gratum officium; licet in se magna sit utilitas. Inestimabile est quod nobis confert sol. virtutis suis radiis ac influentiis, per quos vitam habemus, eamque consequamur, atque inde nobis produci: alimenta terræ quo fructus, quibus vivimus: suo illo autem cuncta foris umbra mortis & noctis noctis imago: poro numquam vidisti hominem iudicio pollentem qui conversus ad solem tollat sibi pileum, atque pro re acceptis beneficiis gratas rependat. Cur hoc? Quia hoc non agit voluntariè, sed ordine sibi à Deo præscripto ad hoc movetur: unde Deo referenda sunt gratiæ, qui creavit illum, & sua voluntate nobis illum tribuit: etenim hoc Salomon expendebat. *Sol vni admirabile opus excelsi magnum Dardanus, qui fecit illum, & in sermonibus eius festinavit iter.*

Idem considerat S. Doctor Greg. Nazianz. de Luna & stellis, & eadem ratione argumentari potes de terra: que quamvis nobis ita sit benefica, ut illa nos alat & sustentet, nunquam tamen illi ob concessos tibi fructus frangeat, gratas rependit, propter eandem rationem. *Qua D. Gra. igitur gratia habenda est* floquitur D. Greg. Nazianz. *quod vultur? Vtere enim à natura habet, lo illud Que aqua, quod deorsum servimus, hoc enim à summo rerum opifice habet. Quia enim gratia, habenda est, quod frigida est, aut sibi quod inerat, consilium. Lucet enim etiam inustus. Et si hoc ita sit inier, masset homines qui manibus & operibus indigent alie. *Lejus huius, multo magis in Deo: sicut enim nullius non sermons strem, indiget, non magnificat id quod eius post me gratiâ sit, nisi pro mensura libertæ voluntatis, dnm & quâ sit: in illam quippe primò conicit oculos, col a. seq. ut videat qualis illa tulgeat. Hoc innuit Spiritus S. postquam enim dixerat quod creavit & statuit primores illos parentes in mundo, ut servirent illi, divinamque legem custodirent, adiungit: *Vosus orbulum pium super corda illa.* *Est 17. 7 vum* quia primum quod attendit, cor est & voluntas, ut rependat, soluat, & æstimet id quod sit.**

1. Christi
volunta-
ria.
Isai. 57.
Gen. 27.
21.
Isai. 29.
33.